

Hudebnost, hudební schopnosti

Hudebnost – vztah k hudbě spojený s určitou úrovní hudebních schopností

Hudební schopnosti:

Struktura hudebnosti (**František Sedlák**):

- složka předpokladová (fyzické vlastnosti, dovednosti, znalosti...)
- složka aktivační (motivace k hudebním činnostem, hudební zájmy, volní vlastnosti...)
- složka sociální (vliv okolí, rodiny, školy, vrstevníků, médií...)

Názory na hudebnost:

- nejprve převládá názor, že hudební schopnosti jsou dané pouze vrozeným talentem (dědičnost)
- později se odlišuje **hudebnost a hudební nadání**
- rozvoj hudebních schopností závisí také na dalších faktorech:
 - velký vliv má působení učitele

J. A Komenský – je možné hudebně rozvíjet všechny děti (Informatorium školy mateřské); v raném věku jsou hudební podněty významným nástrojem utváření a rozvoje mozku

Vladimír Helfert – za základ hudebnosti nepovažuje nadání, ale potřebu slyšet hudbu, kladný vztah k hudbě (publikace **Základy hudební výchovy na nehudebních školách** z roku 1930)

„...v každém člověku dříme aspoň jiskřička hudebnosti.“

– rozdělení hudebnosti na **aktivní** (např. hudební činnosti) a **receptivní** (poslech)

– hudebnost je vlastností lidské psychiky, všichni lidé mají mít možnost hudební výchovy, která je součástí harmonického rozvoje osobnosti

Ivan Poledňák: hudebnost jako „kategorie vyjadřující vztah člověka k hudbě“, závisí na stupni **integrace hudby do struktury osobnosti** a až pak na úrovni hudebních schopností

Diagnostika hudebnosti – chceme poznat stav hudebních schopností, příp. odchylky

metody standardizované – test, dotazník, podrobný návod na použití a vyhodnocení

nestandardizované – neověřené, učitelé si je vytvářejí sami

Rozdělení testů – dle hudebních činností:

- a) výkonnostní – hudebně-sluchové schopnosti, rytmické cítění, melodický sluch, harmonické cítění, hudební paměť, smysl pro symetrii hudební věty, smysl pro hudební výrazové prostředky
- b) vědomostní – notace, znalost hudebních forem, hudební historie (zvukový dotazník)
- c) dovedností – pěvecké schopnosti, schopnost reprodukce, nástrojové dovednosti
- d) testy hudebně-tvořivého myšlení

anamnestický dotazník – hudební aktivity žáka i členů rodiny, docházka do ZUŠ, motivace k hudbě od rodičů, návštěvy koncertů a divadla, podíl multimédií na poslechu hudby, hudební preference, další okolnosti žákova kontaktu s hudbou apod.

poruchy hudebnosti:

amúzie – vrozená nebo získaná neschopnost rozumět hudbě (patologické změny např. po onemocnění CNS), poznávat ji, chápat hudební vztahy, nezájem o hudbu, tzv. hluchota pro melodii a tonalitu (nepozná ani známou melodii), neschopnost synchronizovat pohyb s hudebním rytmem apod.; dle literatury jí trpí pouze 2–3 procenta populace

nejčastější problém: **hudebně nerozvinuté děti – nutno motivovat a dát zažít úspěch (volit vhodné a jejich schopnostem přiměřené činnosti), nevylučovat z hudebních aktivit!!!**

hudební gramotnost – schopnost rozumět hudebnímu zápisu (Z. Kodály)

muzikalita – schopnost sdělovat hudbou nějaké další poselství, komunikovat pomocí hudby (tuto vložku je třeba rozvíjet)